

Kallelse till kommunfullmäktige

Nämnd Kommunfullmäktige
Tid Torsdagen den 25 januari 2024 klockan 18.00
Plats Kammarsalen, Habo kommunhus

Föredragningslista

Nr Ärende

1. Upprop och godkännande av dagordningen
2. Val av justerare
Tid för justering: torsdagen den 1 februari kl. 16.00
3. Information från patientnämnden
Föredragande: Bertil Nilsson, ordförande, Anna Stålkranz, utredare
4. Införande av koncernkontostruktur samt ny kreditgräns
5. Ägardirektiv June Avfall och Miljö AB
6. Svar på motion om mensskydd på toaletter
7. Medborgarförslag om att sänka hastigheten utanför Furusjö förskola

Lisbet Bärenholdt
Ordförande

Frida Wahlund
Sekreterare

§ 1 Införande av koncernkontostruktur samt ny kreditgräns

Diarienummer KS24/43

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att skapa en koncernkontostruktur med en kreditgräns för koncernkontot (toppkontot) på 50 miljoner kronor.

Beskrivning av ärendet

Under flera år har räntenivån varit mycket låg och Habo kommun har inte haft behov av nyupplåning. Det senaste året har räntenivåerna stigit samtidigt som såväl Habo kommun som dess bolag sett ökade lånebehov. För att i så hög grad som möjligt optimera kommunkoncernens hantering av likvida medel och upplåning föreslås att en koncernkontostruktur skapas. I samband med att ny struktur införs föreslås att kreditlimiten höjs från nuvarande 25 miljoner kronor till 50 miljoner kronor för att på så sätt i ökad utsträckning kunna ta del av fördelarna med koncernkontostrukturen.

Ekonomichef Johan Bokinge skriver i skrivelse daterad 2024-01-08 att i nuläget har kommunen en kreditlimit på sitt transaktionskonto på 25 miljoner kronor medan bolagen inte har någon kredit på sina transaktionskonton. Ett koncernkonto innebär att koncernens samlade likviditet kan utnyttjas på ett effektivare sätt. Med ett koncernkonto avräknas de ingående bolagens negativa och positiva banksaldon mot varandra på ett samlingskonto. Detta innebär minskat kreditutnyttjande, ökad förräntning och bättre överblick.

Den föreslagna koncernkontostrukturen innebär sammanfattningsvis

- Möjlighet att minska den långfristiga upplåningen och begränsa tidvis överlikviditet på relativt lågförräntande transaktionskonton
- Ökad flexibilitet och möjlighet att hantera stora likviditetssvängningar
- Totalt sett lägre finansiella kostnader i kommunkoncernen

Ambitionen är att saldot på koncernkontot genomsnittligt ska vara nära noll.

Ekonomichefen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att skapa en koncernkontostruktur med en kreditgräns för koncernkontot (toppkontot) på 50 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens behandling

Henrik Sporrang Esbjörnsson (M) yrkar bifall till ekonomichefens förslag.

§ 6 Ägardirektiv June Avfall och Miljö AB

Diarienummer KS23/380

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens föreslår kommunfullmäktige godkänna förslag till ägardirektiv för June Avfall och Miljö AB.

Beskrivning av ärendet

Jönköpings kommun har genomfört en översyn av det gemensamma samt av de särskilda ägardirektiven för samtliga bolag inom Jönköpings Rådhus AB, där bolaget June Avfall och Miljö AB ingår i vilket Habo kommun är delägare.

I det gemensamma ägardirektivet föreslås bland annat justeringar kring kommunövergripande mål.

June Avfall och Miljös ägardirektiv har justerats i enlighet med terminologin i gällande lagstiftning och EU-direktiv på avfallsområdet. Bolagets uppdrag att bistå ägarkommunerna med kompetens kring information om avfallsförebyggande åtgärder till hushållen förtydligas, liksom bolagets uppdrag att främja cirkulär ekonomi. Vidare ska bolaget verka för en förbättrad utsortering av plast för att minska CO²-utsläpp vid förbränning samt arbeta för att regional samverkan med andra avfallsbolag utvecklas. Beloppsgränsen för när enskilda investeringar ska underställas Rådhus AB höjs från 25 miljoner kronor till 30 miljoner kronor.

Justering av gemensamt ägardirektiv samt särskilda ägardirektiv för bolagen i Jönköpings Rådhus AB

Ks/2023:355 107

Sammanfattning

En genomgång av nu gällande gemensamt samt särskilda ägardirektiv har genomförts för samtliga bolag inom Jönköpings Rådhus AB.

Med, av kommunfullmäktige 2023-05-04 § 87 fastställt, *Kommunprogram för mandatperioden 2023-2026*, samt förslag till *Verksamhets- och investeringsplan (VIP) 2024-2026* som grund föreslås bland annat justeringar kring kommunövergripande mål i det gemensamma ägardirektivet. I de särskilda ägardirektiven har justeringar gjorts avseende uppdrag, verksamhetsmål, finansiella målsättningar, uppföljning och frågor av principiell beskaffenhet.

I ärendet beskrivs vilka justeringar som föreslås i såväl det gemensamma ägardirektivet som de särskilda ägardirektiven.

Beslutsunderlag

Stadskontorets tjänsteutlåtande 2023-11-09

Protokoll Jönköpings Rådhus AB 2023-11-06 § 73

Förslag till gemensamt ägardirektiv med bilaga

Förslag till särskilda ägardirektiv med bilagor

Förslag till Kommunstyrelsen

Förslag till kommunfullmäktige:

- Förslag till gemensamt ägardirektiv för bolagen i Jönköpings Rådhus AB-koncernen fastställs.
- Förslag till särskilda ägardirektiv för bolagen i Jönköpings Rådhus AB-koncernen fastställs.
- Gemensamt och särskilda ägardirektiv bekräftas på respektive bolags årsstämma.

Ärende

I samband med ny mandatperiod och nytt kommunprogram har en genomgång av gällande gemensamt och särskilda ägardirektiv genomförts för samtliga bolag inom koncernen Jönköpings Rådhus AB. I texten används benämningen ”gällande ägardirektiv” för de ägardirektiv som är antagna av kommunfullmäktige och ”nytt ägardirektiv” för det förslag som föreligger.

Ändringarna är i bilagda förslag till nya ägardirektiv markerade med ***fet och kursiv text*** respektive ~~genomstruken~~ text.

Nedan följer en beskrivning av de ändringar som föreslås i det gemensamma samt de särskilda ägardirektiven.

Gemensamt ägardirektiv

Följande förändringar föreslås i det nya gemensamma ägardirektivet:

- *Kapitel 1 – Allmänt*
Avsnitt **1.2 Principer för styrning** har kompletterats med ett avsnitt om underrättelse av förköp ska ske i samband fastighetsförsäljningar inom kommunkoncernen
- *Kapitel 2 – Ägarstyrning och ansvarsfördelning*
I avsnitt **2.3 Bolagsstämmor** utgår text om vilken information som ska presenteras på bolagsstämman.
- *Kapitel 3 – Kommunalrättsliga principer*
Ingen ändring.
- *Kapitel 4 – Insyn och ägardialog*
I avsnitt **4.3 Verksamhet som genom avtal överlämnas från bolagen till privata utförare** utgår listan med exempel på information som kan begäras in från privata utförare. I stället anges i det nya ägardirektivet att det ankommer på bolagen att följa det inom området aktuella regelverket.
- *Kapitel 5 – Frågor av principiell beskaffenhet*
Ingen ändring
- *Kapitel 6 – Miljömässiga, sociala och ekonomiska riktlinjer*
Rubriken har kompletterats med ”sociala”.
Avsnitt **6.2 Hållbar utveckling, Agenda 2030** är justerat med anledning av antagande av *Program för hållbarhet i Jönköpings kommun 2022-2030*. Texten har även kompletterats med anledning av den nya EU-lagstiftningen *Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)*. I det nya ägardirektivet ges bolagen i uppdrag att samverka med kommunens arbetsmarknadsavdelning för att minska utanförskap och bidragsberoende, samt att följa de system och principer som finns för kompensationsåtgärder vid exploatering av jordbruksmark.
Avsnitt **6.3 Kommunövergripande mål** föreslås justeras i enlighet med Samverkan för Jönköpings förslag till kommunens *Verksamhets- och investeringsplan (VIP) 2024-2026*.
- *Kapitel 7 – Tillämpning av övergripande beslut och styrdokument*
I avsnittet **7.1 Övergripande** åläggs varje styrelse att årligen säkerställa vilka styrande dokument som gäller för bolaget. Förteckning över styrande dokument och reglementen som gäller för samtliga bolag återfinns i bilaga till det gemensamma ägardirektivet.
Avsnitt **7.3 VD-avtal** har kompletterats med regler för vad som gäller vid anställningsavtals ingående och inför årlig löneöversyn för VD.

Avsnitt **7.4 Personalpolitik** har justerats utifrån kommunprogrammet så att bolagen tillsammans med kommunens förvaltningar ska präglas av ett gemensamt förhållningssätt inom arbetsgivarpolitiken. Dessutom ska bolagen samverka med utbildningsförvaltningen kring kompetensförsörjning genom att löpande tillhandahålla PRAO, APL och praktikplatser. Bolagen ska följa kommunfullmäktiges *Program för kommunal representation*.

- *Kapitel 8 – Ekonomi*
Ingen ändring
- *Kapitel 9 – Samverkan inom kommunkoncernen och mellan bolagen i koncernen*
Ingen ändring.
- *Kapitel 10 – Administrativa rutiner*
Inga sakliga förändringar jämfört med gällande ägardirektiv. Texten i avsnitt 10:3 Dataskyddslagstiftning har kortats ner och sammanfattas i att respektive bolag ska fullgöra sina skyldigheter enligt gällande dataskyddslagstiftning, samt att kommunen dataskyddsombud är gemensamt för kommunkoncernen.

Särskilda ägardirektiv

Avsnitt **3.4 Direktiv och program** har justerats för samtliga bolag enligt följande:

”Förutom de direktiv och program som är gemensamma och som återfinns i det gemensamma ägardirektivet har bolaget att förhålla sig till de direktiv och program som berör bolaget och som återfinns i bilaga till detta ägardirektiv.”

Förändringar i de nya särskilda ägardirektiven per bolag redovisas nedan:

Arrangemangsbolag

- Kommunens motiv för att äga *Destination Jönköping* föreslås utökas till att bolaget ska ”bidra till sysselsättning genom att attrahera fler besökare till kommunen”. Bolagets uppdrag föreslås i nytt ägardirektiv förtydligas till att bolaget på ett hållbart sätt ska utveckla den geografiska platsen Jönköpings kommun i samverkan med kommun, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Bolagets uppdrag innebär bl.a. att utveckla och driva arbetet med platsvarumärket Jönköping. Vidare ska verksamheten vid Jönköpings teater och Jönköping Konsert & Kongress sträva efter ett brett kulturutbud med lokala och nationella aktörer samt hög beläggning för turnerande och kommersiella produktioner. Bolagets finansiella mål justeras med att kravet på finansiering av bolagets Convention Bureau tydliggörs genom att ”få näringslivet att bidra finansiellt till utvecklingen av platsen Jönköpings attraktivitet”.
- Kommunens motiv för att äga *Elmia AB* kompletteras med att här knyts kontakter som leder till nya idéer och samarbeten. Elmias verksamhetsmål föreslås justeras så att bolaget ska eftersträva en jämn beläggning mellan åren med ett genomsnittligt besöksantal om 350 000 besökare eller högre per år. Bolagets finansiella mål föreslås justeras från gällande ägardirektiv ”Bolagets genomsnittliga avkastning på eget kapital ska över en fyraårscykel uppgå till minst 5 %.” till att ”vara

minst 3 % i snitt över en rullande cykel på fyra år, motsvarande ett resultat för peri-oden på 30 mnkr vid nuvarande omsättningsnivå på ca 250 mnkr.”

Bostadsbolag

Bostadsbolagens verksamhetsmål vad gäller andel av nyproduktion samt finansiella målsättningar vad gäller direktavkastning och soliditetsmått föreslås enligt följande:

- *Junehem* – bolagets målsättning ska vara minst 100 påbörjade bostäder under perioden 2024-2027. Direktavkastningen ska långsiktigt uppnå till 3 % (mot tidigare 4 %) medan soliditetsmålet är oförändrat 15 % med strävan mot 20 %. Under en investeringsperiod föreslås bolaget ha rätt att understiga de finansiella målen. Beloppsgränsen för när för enskilda investeringar ska underställas Rådhus AB höjs från 15 mnkr till 25 mnkr.
- *Vätterhem* – bolagets målsättning ska vara minst 500 påbörjade bostäder under perioden 2024-2027. De finansiella målen föreslås oförändrat vara att direktavkastningen ska långsiktigt uppgå till 3 % och att soliditeten ska vara lägst 25 %. I det nya ägardirektivet föreslås att soliditeten kan få sjunka till 20 % under en investeringsperiod. Beloppsgränsen för när för enskilda investeringar ska underställas Rådhus AB höjs från 30 mnkr till 50 mnkr.

Sammantaget innebär det att bostadsbolagen förväntas påbörja ca 600 lägenheter under perioden 2024-2027, vilket motsvarar respektive bolags andel av nyproduktion av bostäder i kommunen. Bolagen ska även tillskapa fler trygghetsboenden i sina olika områden. Nyproduktionen ska ske inom ramen för en ansvarsfull ekonomi och utifrån marknadens förutsättningar.

Båda bostadsbolagen föreslås ha i uppgift att förutom att tillhandahålla bostäder också medverka till en god social utveckling, trygghet och integration i sitt verksamhetsområde. Bolagen ska ha en hög kvalitet i sin fastighetsförvaltning och en hög kund- och medarbetarnöjdhet. Vid underhåll och nyproduktion ska bolagen beakta vad som krävs för klimatomställning och klimatanpassning samt arbeta för ökad produktion av fossilfri energi. Bolagen har ett särskilt socialt ansvar för invånare som står långt ifrån bostadsmarknaden samt ska tillhandahålla bostäder för sociala kontrakt. Bolagens hyresnivåer ska säkerställa ett underhåll i balans och som ett led i detta ska bolagen utreda möjligheterna till systematisk hyressättning (bruksvärdesprövning).

Energi- och avfallsbolagen

- *June Avfall och Miljös* ägardirektiv har justerats i enlighet med terminologin i gällande lagstiftning och EU-direktiv på avfallsområdet. Bolagets uppdrag att bistå ägarkommunerna med kompetens kring information om avfallsförebyggande åtgärder till hushållen förtydligas, liksom bolagets uppdrag att främja cirkulär ekonomi. Vidare ska bolaget verka för en förbättrad utsortering av plast för att minska CO²-utsläpp vid förbränning samt arbeta för att regional samverka med andra avfallsbolag utvecklas. Beloppsgränsen för när för enskilda investeringar ska underställas Rådhus AB höjs från 25 mnkr till 30 mnkr.

- *Jönköping Energi-koncernens* verksamhetsmål i det nya ägardirektivet föreslås utökas med att energikoncernen ska skapa förutsättningar för och medverka i omställningen till fossilfri elproduktion. Energikoncernen föreslås också få i uppdrag att fortsätta att stärka sin förmåga att leverera samhällskritiska funktioner under svåra påfrestningar, höjd beredskap och ytterst krig. Vidare ska energikoncernen sträva efter att utöka sina leveranser av fjärrvärme/fjärrkyla genom ett gott regionalt samarbete. Koncernen ska utreda och redovisa inriktning för fortsatt utveckling av produktionsanläggningar på Torsvik, samt verka för minskade CO²-utsläpp genom minskad förbränning av plast. Beloppsgränsen för när för enskilda investeringar ska underställas Rådhus AB höjs från 30 mnkr till 50 mnkr.

Förvaltningsbolagen

- *Högskolefastigheters* finansiella mål förtydligas med att grunden för bolagets intäkter utgörs av en självkostnadshyra och att bolaget i undantagsfall har rätt att kortsiktigt avvika från de finansiella målen i samråd med ägarna. Tillägg till bolagets uppdrag görs med att bolagets fastighetsförvaltning ska präglas av hållbarhet och innovation. Vidare ska bolaget bidra till expansion av Jönköping University genom att möjliggöra lokalbehov. Beloppsgränsen för när för enskilda investeringar ska underställas Rådhus AB höjs från 15 mnkr till 30 mnkr
- Uppdraget för *Jönköpings kommun Fastighetsutveckling* förtydligas med att bolagets verksamhet ska omfatta för kommunkoncernen strategiskt viktiga kommersiella fastigheter som ska tillhandahållas på affärsmässiga villkor. Bolaget ska vara en attraktiv hyresvärd och tillhandahålla lokaler till ett marknadsanpassat pris. Bolagets finansiella mål föreslås oförändrade men bolaget ges rätt att under en investeringsperiod understiga de finansiella målen. Förvärv och avyttring av fastigheter läggs till som en fråga av principiell beskaffenhet.

Övriga bolag

- I *Jönköping Airports* ägardirektiv har ett tillägg gjorts i avsnitt **5. Kommunalrättsliga principer** innebärande att bolaget ska agera på affärsmässig grund där så ryms inom de för kommunen tillåtna områdena. Ett förtydligande kring frågor av principiell beskaffenhet föreslås som ska ge ägarna möjlighet att ta ställning vid tecknande av avtal rörande flygtrafiken som utgör en bedömd risk för hela avtalsperioden överstigande 2 mnkr för Jönköping Airport. I avsnitt **8 Miljömässiga, sociala och ekonomiska riktlinjer** har vissa förtydliganden gjorts, samt tillägg om att bolaget ska redovisa uppgifter enligt EU:s *Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)*.
- För *Södra Munksjön Utvecklings AB* föreslås att bolagets uppdrag i nytt ägardirektiv ändras från att hyra ut lokaler till att förvalta fastigheter och anläggningar. Bolaget har som mål att uppföra en kombiterminal inom LogPoint South Sweden samt medverka till flytt av Ljungarums ban- och rangergård. Bolaget ska ha en god dialog med befintliga verksamheter inom omvandlingsområden. En ändring föreslås angående

frågor av principiell beskaffenhet så att alla förvärv och avyttringar av fastigheter och fastighetsbolag inte behöver underställas Rådhus AB, utan endast om de överstiger 50 mnkr. Vid uppförande av byggnad gäller att kommunfullmäktige enligt det nya ägardirektivet ska godkänna beslut om bolagets andel överstiger 100 mnkr, i stället för som i nuvarande ägardirektiv om summan överstiger 100 mnkr.

- I moderbolaget *Jönköpings Rådhus AB:s* ägardirektiv föreslås inga förändringar.

Johan Fritz
Stadsdirektör

Eva Nilenfjord
Finanschef

JÖNKÖPINGS RÅDHUS AB

Gemensamt ägardirektiv för bolag som ingår i koncernen Jönköpings Rådhus AB

Utfärdat av kommunfullmäktige i Jönköpings kommun 2020-02-20 § 22 och därefter fastställt av respektive dotterbolags bolagsstämma

Innehållsförteckning

Gemensamt ägardirektiv för bolag som ingår i koncernen Jönköpings Rådhus AB	1
Innehållsförteckning	2
1. Allmänt.....	4
1.1 Regelverk och begränsningar	4
1.2 Principer för styrning	4
1.3 Ägardirektivets syfte	5
2. Ägarstyrning – ansvarsfördelning.....	5
2.1. Ägaransvar enligt kommunallagen	5
2.2. Ägarens uppsikt enligt kommunallagen.....	6
2.3 Bolagsstämmor	6
2.4 Bolagens styrelser	7
2.5 Verkställande direktör.....	8
2.6 Revision.....	9
3. Kommunalrättsliga principer	9
3.1 Allmänna befogenheter och lokaliseringsprincipen (2 kap § 1 KL)	9
3.2 Likställighetsprincipen (2 kap § 3 KL).....	9
3.3 Självkostnadsprincipen (2 kap § 6 KL).....	9
3.4 Förbud mot riktat stöd till enskild näringsidkare (2 kap § 8 KL).....	9
4. Insyn och ägardialog	9
4.1 Information till allmänheten	9
4.2 Kommunens insyn i bolagens verksamhet.....	9
4.3 Verksamhet som genom avtal överlämnas från bolagen till privata utförare	10
4.4 Ägardialog	11
5. Frågor av principiell beskaffenhet.....	11
5.1 Inhämtande av moderbolagets ställningstagande.....	11
5.2 Inhämtande av kommunfullmäktiges ställningstagande.....	12
6. Miljömässiga, sociala och ekonomiska riktlinjer	12
6.1 God ekonomisk hushållning	12

6.2 Hållbar utveckling, Agenda 2030.....	12
6.3 Kommunkoncernövergripande mål	13
7. Tillämpning av övergripande beslut och styrdokument.....	14
7.1. Övergripande.....	14
7.2. Särskilda uppdrag	15
7.3 VD-avtal.....	15
7.4 Personalpolitik	15
8. Ekonomi	16
8.1 Finansförvaltning	16
8.2 Utdelning, koncernbidrag och aktieägartillskott.....	16
8.3 Tidplaner för budget, uppföljning och bokslut.....	16
8.4 Uppföljning	16
8.5 Övrigt.....	17
9. Samverkan inom kommunkoncernen och mellan bolagen i koncernen	17
10. Administrativa rutiner	17
10.1 Bolagens handlingar.....	17
10.2 Utlämnande av allmänna handlingar.....	17
10.3 Dataskyddslagstiftning	18
Bilaga 1 Aktuella lagparagrafer – urval	19
Bilaga 2 – Program/Policy som berör alla bolag	26

Gemensamt ägardirektiv för samtliga kommunägda bolag i koncernen Jönköpings Rådhus AB

För de bolag som ingår i Jönköpings Rådhus AB-koncernen (nedan benämnd koncernen) gäller följande gemensamma ägardirektiv. För varje bolag finns dessutom ett "Särskilt ägardirektiv" som innehåller unika direktiv för respektive bolag samt eventuella preciseringar av sådant som står i detta gemensamma dokument. Avsikten är att det gemensamma ägardirektivet ska gälla över tid medan de särskilda ägardirektiven uppdateras oftare. Det gemensamma ägardirektivet är fastställt av kommunfullmäktige 20xx-xx-xx § xx och därefter bekräftat på bolagsstämman.

Det ankommer på bolagens styrelser och verkställande direktörer att följa av Jönköpings Rådhus AB eller av kommunfullmäktige utfärdade ägardirektiv för verksamheten om direktiven inte står i strid med tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen (ABL) eller annan lag eller författning.

1. Allmänt

Jönköpings kommun bedriver en betydande del av sin verksamhet i bolagsform, varav merparten på en konkurrensutsatt marknad. Jönköpings kommun har organiserat bolagsverksamheten i en koncern med Jönköpings Rådhus AB som moderbolag.

Bolagen har samma övergripande syfte som den verksamhet som bedrivs i förvaltningsform, nämligen att skapa nytta för Jönköpings kommun och dess medborgare. Det är därför viktigt att bolagsverksamheten samordnas med kommunens verksamhet så långt det är möjligt och lämpligt. Härigenom åstadkoms ett ändamålsenligt och effektivt resursutnyttjande.

1.1 Regelverk och begränsningar

De kommunala bolagen ska i sin verksamhet förhålla sig till två övergripande lagar, dels kommunallagen (2017:725) (KL), dels aktiebolagslagen (2005:551) (ABL). Det innebär att bolagen har en sammansatt uppgift där det ska råda balans mellan allmännytta (nytta för medborgarna) och affärsmässighet (en strikt företagsekonomisk lönsamhet). Ovanstående uppgift skrivs ut i respektive bolags bolagsordning och utgör det kommunala ändamålet med verksamheten. Bolagen är instrument för att sköta kommunala angelägenheter och begränsas av samma kommunalrättsliga principer som övrig kommunal verksamhet i den mån inget särskilt är stadgat i lag. Bolagen får således inte bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenligt med de kommunala principerna (se kapitel 3).

Förutom genom lag och författning regleras bolagens verksamhet och bolagens förhållande till kommunen genom:

- bolagsordning
- gemensamt ägardirektiv och särskilt ägardirektiv för respektive bolag
- aktieägaravtal med övriga aktieägare (i förekommande fall i delägda dotterbolag)
- av fullmäktige antagna program, planer, visioner och andra styrdokument som anges i ägardirektiven.

1.2 Principer för styrning

Jönköpings kommun ska ha en aktiv styrning och ledning av sina bolag. Detta innebär bl. a. att löpande utvärdera:

- verksamheten och verksamhetsformen
- bolagens strategier och mål
- hur bolagsverksamheten sköts av styrelsen och bolagsledningen

Moderbolaget Jönköpings Rådhus AB ska utöva styrning och tillsyn samt uppföljning av de i koncernen ingående bolagen. Jönköpings Rådhus AB ska kontinuerligt avrapportera till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Moderbolaget Jönköpings Rådhus AB ska även utöva styrning och tillsyn i ärenden som rör vissa fastighetsförsäljningar. De fastighetsförsäljningar som är berörda enligt detta stycke är när bolag som inte har som verksamhetsmål att sälja och köpa fastigheter beslutar att sälja delar av sitt fastighetsbestånd. Före sådana fastighetsförsäljningar ska underrättelse om förköp ske mellan berört bolag och tekniska nämnden i Jönköpings kommun. Underrättelse om förköp ska även ske mellan det berörda bolaget och de bolag som inom ramen för sin verksamhet äger och förvaltar fastigheter. Med underrättelse om förköp avses skrivelse (papper eller e-post) med information om försäljning till berördas officiella post- eller e-postadress. Förköpsrätten ska utövas inom 60 dagar från det att tekniska nämnden/kommunalt bolag underrättats om planerad framtida försäljning. Utövandet av förköpsrätt ska ske genom underrättelse inom angiven tid till säljaren (papper eller e-post) om intresse att förvärva. Försäljningen ska dessutom godkännas av moderbolaget Jönköpings Rådhus AB (Kf 2022-05-25 § 138).

1.3 Ägardirektivets syfte

Syftet med ägardirektiven är att det dels ska finnas en tydlighet i förhållandet mellan dotterbolagen och moderbolaget i koncernen, dels en tydlighet i förhållandet mellan moderbolaget, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Bolagen ska vidare med hjälp av ägardirektiven ha ett så väl kommunicerat uppdrag som möjligt så att respektive bolag på ett resurseffektivt sätt och med god kvalitet kan förverkliga uppsatta mål.

2. Ägarstyrning – ansvarsfördelning

2.1. Ägaransvar enligt kommunallagen

I 10 kap. 3-4 §§ KL anges förutsättningarna för att överlämna kommunala angelägenheter till ett aktiebolag. Bestämmelserna innebär att den verksamhet som överlämnas till bolaget ska falla inom den kommunala kompetensen. För helägda aktiebolag gäller följande särskilda krav:

1. Det av kommunfullmäktige fastställda ändamålet med verksamheten ska anges i bolagsordningen liksom de kommunala befogenheter som utgör ram för den aktuella verksamheten (syfte och föremålet för verksamheten).
2. Fullmäktige ska utse samtliga styrelseledamöter och minst en lekmannarevisor.
3. Bolagsordningen ska även innehålla föreskrift om att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.
4. Bolaget ska ge allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal överlämnas till privata utförare.

I de fall kommunen äger bolaget tillsammans med någon annan (delägda bolag) ska ovan angivna krav tillämpas i en omfattning som är rimlig med hänsyn till ägarförhållandet.

2.2. Ägarens uppsikt enligt kommunallagen

Bolagen står i sin verksamhet under kommunstyrelsens lagstadgade uppsiktsplikt enligt 6 kap. 1, 9 och 10 §§ KL. Det innebär att kommunstyrelsen ska ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de bolag som kommunen äger helt eller delvis. Denna uppsiktsplikt kan inte delegeras.

Kommunfullmäktige har emellertid uppdragit åt Jönköpings Rådhus AB att operativt utöva styrning och tillsyn samt uppföljning av de bolag som ingår i koncernen. Jönköpings Rådhus AB ska sedermera kontinuerligt avrapportera till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ska dessutom i årliga beslut pröva om den verksamhet som bedrivits av respektive bolag under föregående kalenderår har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna och varit förenlig med det av kommunfullmäktige fastställda ändamålet med bolagets verksamhet, se 6 kap. 9 § KL. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska även själv vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kommunallagens krav avseende kommunägda bolag är uppfyllda beträffande bolagen inom Bolagskoncernen.

Underlag för kommunstyrelsens årliga beslut utgörs bland annat av en bolagsrapport som respektive bolags VD avlämnar till bolagets styrelse. Av rapporten ska framgå hur bolaget uppfyllt det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna. Slutsatserna utifrån rapporten sammanställs i årsredovisningens förvaltningsberättelse, se vidare avsnitt 4.2. Respektive bolags styrelse ska sedan godkänna rapporten vid ett styrelsemöte där även årsredovisningen behandlas.

Respektive bolags rapporter inlämnas när de behandlats av styrelsen till stadskontoret för att därefter sammanställas till en tjänsteskrivelse med förslag till beslut till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen fattar sedan ett årligt beslut under maj månad, utifrån rapporterna och tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsen har rätt att utan hinder av sekretess ta del av bolagens handlingar och räkenskaper i den utsträckning det behövs för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsplikt över bolagen. Kommunstyrelsen har även i övrigt rätt att – med iakttagande av gällande regler om offentlighet och sekretess – inspektera bolagen och deras verksamheter.

2.3 Bolagsstämmor

På bolagsstämman utövas aktieägarnas lagstadgade inflytande i bolaget och stämman är därför ett forum för kommunen att utöva formell ägarstyrning. Bolagsstämman utgör således bolagets högsta beslutande organ.

Utöver vad som anges i bolagsordningen om bolagsstämma ska också följande gälla:

Kommunstyrelsen utser ägarrepresentant till bolagsstämmor i Jönköpings Rådhus AB. Styrelsen för Jönköpings Rådhus AB utser ägarrepresentant till övriga bolags årsstämmor.

På årsstämman ska bolagen presentera följande:

- uppfyllelse av nuvarande ändamål och ägardirektiv
- genomgång av affärs-/verksamhetsplan
- omvärlds- och branschanalys inklusive konsekvenser för bolag och ägare
- aktuella händelser i verksamheten

~~Bolagen ska också, i god tid, meddela Jönköpings Rådhus AB sådant som bolagen vill diskutera vid årsstämman.~~

Aktieägaravtal (gäller för delägda bolag) föreskriver särskilt möte mellan aktieägarna. Detta ska ske t.ex. inför årsstämma vid förändring av ägardirektiv eller annan förändring av vikt. Den kommunala ägaren företräds av ombud som utses av Jönköpings Rådhus AB.

Bolagsstämma kan antingen genomföras genom fysisk närvaro av ägarens ombud eller per capsulam, så kallad pappersstämma. Protokoll upprättas och distribueras till aktieägare, styrelserepresentant, revisorer och lekmannarevisorer.

I anslutning till bolagens årsstämmor hålls, *i normalfallet*, en så kallad Koncerndag, där bolagen presenterar sina verksamheter. Till Koncerndagen inbjuds bl. a. bolagen, kommunfullmäktige, kommunstyrelse samt revisorer.

2.4 Bolagens styrelser

Tillsättande

Styrelseledamöterna i respektive bolag ska utses av kommunfullmäktige och anmälas på bolagsstämman. I delägda bolag ska kommunen med beaktande av 10 kap. 4 § KL komma överens med övriga aktieägare om hur styrelseledamöter ska utses.

Uppgifter

Respektive bolags styrelse svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen har det operativa ansvaret för bolaget och att verksamheten bedrivs i enlighet med vad som har beslutats på årsstämman. Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, ska styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Styrelsen ska:

- ha helhetssyn och koncernperspektiv för uppdraget
- fastställa strategin för bolagets verksamhet uttryckt i affärsplan och budget
- säkerställa att bolaget ha en effektiv ledning
- följa upp och kontrollera bolagets förvaltning
- fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation
- utfärda skriftliga instruktioner för ekonomisk rapportering
- tillse att underställa moderbolaget ärenden som enligt det gemensamma eller särskilda ägardirektivet ska hänskjutas kommunfullmäktige för godkännande eller ställningstagande
- tillse att det finns en tillfredsställande intern kontroll
- årligen lämna en bolagsstyrningsrapport till moderbolaget
- utfärda instruktion för VD:s arbete
- årligen utvärdera VD:s arbete
- årligen fastställa VD:s lön
- årligen utfärda en arbetsordning för styrelsens arbete
- årligen utvärdera styrelsens eget arbete

Ordförandens särskilda uppgifter

Styrelsens ordförande ska se till att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina skyldigheter.

Styrelsens ordförande ska:

- efter samråd med verkställande direktören fastställa förslag till dagordning för styrelsesammanträdet
- årligen genomföra medarbetarsamtal med VD och tillse att VD i Jönköpings Rådhus AB erhåller en avrapportering från detta samtal
- årligen genomföra löneöversyn för VD efter samråd med Jönköpings Rådhus AB

Kallelse

På uppdrag av styrelsens ordförande ska ledamöter kallas till styrelsesammanträde i god tid innan sammanträdet. Kallelse inklusive handlingar och protokoll ska förutom moderbolaget även tillställas lekmanarevisorer och vald auktoriserad revisor. Kallelse och övriga handlingar ska i största möjliga utsträckning distribueras digitalt.

Arvode

Arvode till styrelse och lekmanarevisorer utgår enligt kommunens arvodesregler.

Arbetstagarrepresentanter

Arbetstagares rätt till representation i styrelser för aktiebolag är lagreglerad. Undantag från lagen föreligger i kommunala aktiebolag där styrelsens sammansättning är beroende av politiska styrkeförhållanden. För att tillgodose arbetstagarnas intresse av insyn i och inflytande på företagets verksamhet kan en överenskommelse göras med arbetstagarorganisationerna innebärande att arbetstagarrepresentanter utses där de har rätt att delta och yttra sig på styrelsesammanträdena men inte i besluten. Samma sekretess som gäller för styrelsen ska då också gälla för arbetstagarrepresentanterna.

2.5 Verkställande direktör

Tillsättande

Bolagets styrelse utser verkställande direktör. Inför tillsättande och entledigande av verkställande direktör ska samråd ske med Jönköpings Rådhus AB:s styrelse. Innan rekryteringsprocessen påbörjas ska samråd ske med Jönköpings Rådhus AB:s styrelse om kravprofil samt tjänstens utformning, villkor och lönespann.

Uppgifter

Den verkställande direktören ska på bästa sätt tillvarata bolagets intresse och följa den VD-instruktion som styrelsen fastställer. Det innebär att verkställande direktör ska verka för att kommunens ändamål med verksamheten förverkligas enligt bolagsordning, ägardirektiv och styrelsebeslut.

Verkställande direktör ska:

- sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar
- se till att bolagets bokföring och medelsförvaltning sköts på betryggande sätt
- förse styrelsen med information om bolaget och dess verksamhet samt det underlag i övrigt som styrelsen behöver för sitt arbete

2.6 Revision

Auktoriserad revisor utsedd av bolagsstämman ska i den utsträckning som följer av god revisionssed granska räkenskaperna samt styrelsens och VDs förvaltning. Revisorn avlämnar en revisionsberättelse till bolagsstämman.

Lekmannarevisorn i respektive bolag ska utses av kommunfullmäktige och anmälas på bolagsstämman. Lekmannarevisorn granskar om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ett i ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt med tillräcklig intern kontroll. Lekmannarevisorn avlämnar en granskningsrapport till bolagsstämman samt till kommunfullmäktige.

3. Kommunalrättsliga principer

Bolagen bedriver kommunal verksamhet. För sådan verksamhet gäller bland annat principer enligt KL såsom lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen, förbud mot riktat stöd till enskild näringsidkare samt självkostnadsprincipen. Koncernens bolag har ett ansvar att efterleva dessa principer om inget annat framgår av lag, vilket också följer av bolagens bolagsordningar.

3.1 Allmänna befogenheter och lokaliseringsprincipen (2 kap § 1 KL)

Bolagets verksamhet ska vara av allmänt intresse och ha anknytning till kommunens område eller dess medlemmar. Lokaliseringsprincipen gäller inte för verksamheter som undantas enligt 7 kap. § 1 ellagen (1997:857).

3.2 Likställighetsprincipen (2 kap § 3 KL)

Bolagen ska behandla de kunder som är kommunmedlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annan behandling.

3.3 Självkostnadsprincipen (2 kap § 6 KL)

Bolagen ska vid sin prissättning räkna med samtliga kostnader som vid normal affärsmässig drift är motiverade från företagsekonomisk synpunkt. Det innebär att också relevanta interna och kalkylerade kostnader ska ingå. I självkostnaden ska också ingå kapitalkostnader samt skälig avkastning på eget kapital. Självkostnadsprincipen gäller inte för verksamheter som undantas enligt ellagen eller lagen om allmännyttiga bostadsbolag.

3.4 Förbud mot riktat stöd till enskild näringsidkare (2 kap § 8 KL)

En kommun får allmänt främja näringslivet men får inte stödja en enskild näringsidkare såvida det inte finns synnerliga skäl. Ovanstående gäller även bolagen.

4. Insyn och ägardialog

4.1 Information till allmänheten

Koncernens bolag ska skapa lämpliga förhållanden för återkommande dialog med allmänheten utifrån varje bolags förutsättningar. Bolagen ska kännetecknas av öppenhet och ett serviceinriktat arbetssätt.

4.2 Kommunens insyn i bolagens verksamhet

Bolagen ska hålla Jönköpings Rådhus AB informerad om sin verksamhet och planerade åtgärder av vikt. Jönköpings Rådhus AB äger rätt att ta del av bolagens handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolagen och deras verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån detta inte möter hinder på grund av författningsreglerad sekretess.

VD och vice VD i Jönköpings Rådhus AB äger alltid rätt att närvara med yttranderätt vid bolagen i koncernens samtliga styrelsemöten. När sådan närvaro sker ska bolagsstyrelserna fatta beslut om adjungering i samband med styrelsemötets öppnande. VD och vice VD i Jönköpings Rådhus AB ska på samma sätt som aktuellt bolags styrelseledamöter erhålla kallelse med samtliga handlingar inför varje styrelsemöte.

Bolagen ska till Jönköpings Rådhus AB översända eller publicera följande handlingar:

- protokoll från styrelsemöten och bolagsstämma
- årsbudget och eventuell flerårsplan
- affärsplan, ekonomiska rapporter, delårsrapport och underlag för koncernbokslut
- bolagsrapport innehållande uppföljning av kontrollplikt, ägardirektiv, kommunens hållbarhetsprogram och intern styrning och kontroll
- årsredovisning med revisionsberättelse och granskningsrapport

Bolagen ska i övrigt lämna de uppgifter och handlingar som Jönköpings Rådhus AB eller kommunstyrelsen begär.

Rapportering om personaluppgifter ska på anmodan ske till stadskontoret i Jönköpings kommun.

Bolagens styrelser ska årligen i årsredovisningen säkerställa att verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna. Styrelsens uttalande ska vara så utformat att det kan läggas till grund för kommunstyrelsens uppsikt enligt 6 kap 9 § KL, se vidare avsnitt 2.2. Också lekmannarevisor ska kunna upprätta granskningsrapport mot bakgrund av konkreta uppgifter i årsredovisningen.

4.3 Verksamhet som genom avtal överlämnas från bolagen till privata utförare

För det fall verksamhet genom avtal överläts från något av de helägda bolagen i koncernen till privata utförare ankommer det på bolagen att tillse att allmänheten ges insyn i den överlätna verksamheten ***i enlighet med*** Program för uppföljning av privata utförare ***och att följa det inom området aktuella regelverket***. ~~arbetas fram under varje mandatperiod och omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna.~~

Det ankommer således på bolagen i koncernen att i avtal med privata utförare reglera vilken information som den privata utföraren är skyldig att lämna ut och vilka sanktioner som inträder om detta inte efterföljs.

~~Informationen som ska begäras in från privata utförare ska ha koppling till upphandlingen och avtalet samt den verksamhet som uppdras. Kraven på information ska dock inte ställas högre än vad som är rimligt. Informationen kan avse:~~

- ~~Verksamhetens kvalitet~~
- ~~Avvikelser i verksamheten~~

- Personalen och deras villkor
- Miljö-, integrations-, och jämställdhetsarbete
- Privata utförares ekonomi
- Ägarförhållanden och företrädare

4.4 Ägardialog

Jönköpings Rådhus AB ska under året ha en kontinuerlig ägardialog med bolagen i specifika ärenden. I förekommande fall behandlas dessa ärenden av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Därutöver bör en ägardialog hållas varje år. Jönköpings Rådhus AB ansvarar för att dessa träffar äger rum.

Förslag på agenda för ägardialogerna:

- reflektioner kring uppfyllelse av nuvarande ändamål och ägardirektiv
- uppföljning av arbete med vision och hållbarhet etc.
- genomgång av bolagets affärs-/verksamhetsplan
- omvärlds- och branschanalys inklusive konsekvenser för bolag och ägare
- aktuella händelser i bolaget och kommunen
- diskussion om bolagets framtida strategiska inriktning
- aktuella sociala och miljömässiga hållbarhetsutmaningar och satsningar
- övriga frågor

5. Frågor av principiell beskaffenhet

5.1 Inhämtande av moderbolagets ställningstagande

Bolagen i koncernen ska bereda Jönköpings Rådhus AB möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt om inget annat uttryckts i respektive bolags särskilda ägardirektiv.

Till denna beslutskategori hör:

- större investeringar som väsentligt påverkar ägarens ekonomi och/eller medför risk för ägaren;
- större investeringar, vilka är av sådan omfattning att de väsentligt påverkar bolagets långsiktiga ekonomi och som överstiger den angivna nivån i respektive bolags särskilda ägardirektiv (avser inte reinvesteringar eller andra investeringar som erfordras för att hålla nuvarande fastighetsbestånd eller anläggningar intakta);
- förvärv, bildande, försäljning eller fusionering av dotterbolag;
- förvärv av aktier i annat företag om inget annat anges i respektive bolags särskilda ägardirektiv;
- förvärv eller försäljning av fastigheter vilka är av sådan omfattning att de påverkar bolagets långsiktiga ekonomi;
- införande eller förändring av avgiftstaxor i den mån införandet/förändringen kan anses vara av principiell beskaffenhet;
- planer som gäller ändrad inriktning av bolagets verksamhet eller start av ny rörelsegren eller nedläggning av befintlig sådan

Skulle olika meningar uppkomma i bolagets styrelse om ett ärende är av sådan art att Jönköpings Rådhus AB:s godkännande ska inhämtas ska samråd ske med Jönköpings Rådhus AB:s ordförande.

5.2 Inhämtande av kommunfullmäktiges ställningstagande

Det ankommer på Jönköpings Rådhus AB:s styrelse att bedöma när ett ärende är av principiell beskaffenhet eller av sådan vikt att det ska lämnas vidare till kommunfullmäktige för ställningstagande om inte annat uttryckts i det särskilda ägardirektivet.

Följande ärenden ska dock alltid föreläggas kommunfullmäktige:

- större investeringar som ändrar inriktning på nuvarande verksamhet och/eller som väsentligt kan påverka bolagets ekonomi eller annars är av strategisk betydelse för kommunen.
- större/strategiska försäljningar eller köp av fastigheter
- förvärv, bildande eller försäljning av dotterföretag
- förvärv av aktier i annat företag om inte annat anges i respektive bolags särskilda ägardirektiv

Skulle olika meningar uppkomma i Jönköpings Rådhus AB:s styrelse om ett ärende är av sådan art att kommunfullmäktiges godkännande ska inhämtas, ska samråd ske med kommunfullmäktiges presidium.

I ärenden där koncernen kan lida skada genom att avvakta kommunfullmäktiges beslut äger Jönköpings Rådhus AB:s styrelse fatta beslut utan att höra kommunfullmäktige. I sådant fall ska beslutet i efterhand rapporteras till kommunfullmäktige.

6. Miljömässiga, sociala och ekonomiska riktlinjer

6.1 God ekonomisk hushållning

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning handlar om att kommunerna långsiktigt ska klara av sina samhällsuppdrag med god kvalitet inom en sund finansiell utveckling. I 11 kap. 1, 2 och 6 §§ KL framgår att en kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

Gemensamt för bolagen i koncernen är att Jönköpings kommuns ägande är långsiktigt, vilket påverkar utformningen av verksamhetsmål och finansiella mål. Utgångspunkten är därför bl. a. att den avkastning som bolagen genererar huvudsakligen ska användas i koncernen.

Vad gäller verksamhetsmål så ska bolagen bidra till att uppnå Vision 2030, arbeta för en hållbar utveckling samt kunna leverera god service, stabilt och konkurrenskraftigt, under lång tid. För finansiella mål gäller att bolagen ska sträva efter en, för branschen, god resultatnivå och soliditet i syfte att ge en god ekonomisk bas för att:

- respektive bolag offensivt ska kunna utveckla sin verksamhet samt
- för att minska kommunens risktagande

Bolagen ska i övrigt förvalta sin fasta egendom så effektivt att den behåller eller ökar sitt värde.

6.2 Hållbar utveckling, Agenda 2030

Kommunens hållbarhetsarbete bygger på Jönköpings kommuns värdegrund och styrande principer för mänskliga rättigheter. Agenda 2030 är vägledande för att uppnå de mänskliga rättigheterna och *skapa* en hållbar kommun.

Koncernen ska delta i arbetet med att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle där kretsloppstänkande och hållbar utveckling ska ha en särställning i bolagens utvecklingsarbete och ligga till grund för beslut. *Koncernen ska bidra till att skapa ett samhälle präglad av långsiktig hållbarhet, med fokus på kretsloppstänkande och hållbar utveckling. Dessa principer ska vara centrala i bolagens utvecklingsarbete och utgöra grunden för beslutsfattande.* Detta ska ske utifrån de tre dimensionerna *miljömässig*, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Samtliga bolag i koncernen ska arbeta för att nå de mål och åtgärder som beslutats i Program för hållbarhet i Jönköpings kommun 2022 – 2030. Bolagen ska också redovisa enligt den nya EU-lagstiftningen Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) från och med 2025.

Bolagen ska arbeta för en minskad energianvändning genom beteendeförändringar, cirkulärt resursanvändande, inköp av energisnåla produkter och genom tekniska lösningar. Bolagen ska agera och skapa förutsättningar för hållbara vanor, både internt och för sina kunder.

Bolagen ska i samverkan med den kommunala arbetsmarknadsavdelningen arbeta för att förebygga och minska utanförskap och bryta bidragsberoende.

Bolagen ska följa de system och principer som finns för kompensationsåtgärder när brukningsvärd jordbruksmark undantagsvis tas i anspråk för exploatering.

Kommunens samtliga bolag uppmanas att arbeta för minskad segregation och ökad delaktighet och utforma konkreta och mätbara mål för integrationsarbetet. Jönköpings kommun ska främja jämställdhet för både kommunens invånare och anställda och motverka diskriminering. Det betyder att all kommunal verksamhet ska arbeta aktivt med jämställdhetsintegrering enligt den europeiska jämställdhetsdeklarationen CEMR. När ett program för social hållbarhet är antaget kommer integration och jämställdhet ingå i programmet.

Samtliga bolag i koncernen ska arbeta med de mål och åtgärder som framgår av Program för hållbar utveckling – miljö (PHU). Av det målarbete som bedrivs inom ramen för PHU bedöms klimatfrågan utgöra ett prioriterat område och i programmet finns mål för minskade utsläpp av växthusgaser samt lägre energianvändning för det geografiska området Jönköpings kommun.

6.3 Kommunkoncernövergripande mål

För den långsiktiga och önskade utvecklingen i kommunen har kommunfullmäktige antagit en vision för Jönköpings kommun, Vision 2030.

Visionen innehåller fyra målbilder för vad som kännetecknar Jönköpings kommun år 2030.

- Jönköping 2030 är **södra Sverige** nav
- Jönköping 2030 ska vara en **kommun med framåtanda**
- Jönköping 2030 genomsyras av **gemenskap, trygghet och öppenhet**
- Jönköping 2030 är en plats **där stad och landsbygd möts**

I kommunens verksamhets- och investeringsplan har kommunfullmäktige beslutat om mål i form av fyra *fem* övergripande fokusområden: som ska föra kommunen mot Vision 2030.

1. *Jämlik, jämställd och inkluderande kommun*
2. *Barn och unga i fokus*
3. *Leva livet hela livet*
4. *Kompetensförsörjning för en tryggad välfärd*
5. *Klimatomställning för framtiden*

En sammanhållen samhällsplanering

Alla delar av kommunen ska ha goda förutsättningar för tillväxt och utveckling. Samhället ska byggas på ett långsiktigt hållbart sätt, socialt, ekonomiskt och miljömässigt. För att alla perspektiv ska beaktas i samhällsplaneringen ska alla nämnder, förvaltningar och kommunala bolag vara delaktiga.

Överbrygga klyftor

Kommunen ska agera för att främja social rättvisa, delaktighet och känslan av sammanhang. Så kan klyftor och utanförskap mellan grupper, områden eller mellan stad och land motverkas.

Barnen i fokus

Skapa goda och trygga uppväxt- och livsvillkor för alla barn i hela kommunen.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är avgörande för kommunens möjligheter att leverera tjänster med kvalitet. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som förmår att rekrytera och behålla personal.

Bolagen ska utifrån ovanstående fokusområden medverka till att kommunen når Vision 2030.

7. Tillämpning av övergripande beslut och styrdokument

7.1. Övergripande

Koncernen omfattas, utöver nämnda regelverk och begränsningar i 1.1, av de övergripande program och styrdokument för kommunkoncernen som fastställts av kommunfullmäktige. Program och styrdokument finns presenterade på *jonkoping.se*, under *Politiker, planer och program*. *Styrande dokument och reglementen. Det åligger styrelsen att årligen säkerställa vilka styrande dokument som gäller för bolaget. Förteckning över styrande dokument och reglementen som gäller för samtliga bolag återfinns i bilaga 2.*

Särskilt viktiga dokument är:

- Kommunprogram för mandatperiod 2023 – 2026, fastställt av kommunfullmäktige 2023-05-07 § 87.
- Vision 2030 för Jönköpings kommun, fastställt av kommunfullmäktige 2018-02-22 § 41

- *Program för hållbarhet i Jönköpings kommun 2022 – 2023, fastställt av kommunfullmäktige 2022-10-06 § 237.*
- Finansföreskrifter med riktlinjer för riskhantering
- Gemensam värdegrund och styrande principer för mänskliga rättigheter i Jönköpings kommun, fastställt av kommunfullmäktige 2018-10-04 § 224
- Handlingsprogram för trygghet och säkerhet
- Jämställdhetsplan
- Program för hållbar utveckling
- Program för hållbar utveckling – miljö, fastställt av kommunfullmäktige 2019-01-31 § 7
- Program för social hållbarhet (under framtagande)
- Program för kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet (under framtagande)
- Program för uppföljning av privata utförare
- Personalpolitiskt program med därtill hörande styrdokument
- Program mot mutor
- Policy för whistleblowerfunktion

7.2. Särskilda uppdrag

Eventuella preciseringar för respektive bolag anges i det särskilda ägardirektivet. Särskilda uppdrag som getts till ett eller några bolag anges i respektive bolags särskilda ägardirektiv (se avsnitt 6 i det Särskilda ägardirektivet).

7.3 VD-avtal

Vid anställning av VD ska standardanställningsavtal för VD, som tagits fram inom koncernen, tillämpas. Före beslut om eventuell avsteg från standardanställningsavtalet för VD krävs beslut av Jönköpings Rådhus AB.

Vid anställningsavtals ingående och inför årlig löneöversyn för VD i dotterbolagen gäller följande: VD i Jönköpings Rådhus AB samråder med ordförande i respektive bolagsstyrelse och lägger därefter fram ett förslag till lönespann som utgör ramarna för lönesättningen för respektive VD. Beslut om lönespannet tas av kommunstyrelsens personalutskott (PU). Bolagsstyrelsen i det bolag där respektive VD är anställd fattar först därefter beslut om lönesättning inom lönespannet.

7.4 Personalpolitik

Bolagen ska aktivt medverka till att uppfylla Jönköpings kommuns personalpolitiska inriktning. Det innebär att bolagen tillsammans med kommunen s förvaltningar ska eftersträva *ska präglas av* en enhetlighet inom arbetsgivarpolitiken *med ett gemensamt förhållningssätt*. Som exempel kan nämnas ledarutveckling, rekrytering samt tillämpning av regelverk gällande bisysslor, förmånsbilar, resor och representation.

Bolagen ska vara anslutna till arbetsgivarorganisationen Sobona. Bolagen ska samråda med Jönköpings Rådhus AB inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Jönköpings Rådhus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Bolagen ska samverka med utbildningsförvaltningen kring kompetensförsörjning genom att bolagen löpande tillhandahåller yrkesvägledande PRAO, APL samt praktikplatser.

Resor och representation

Beslut om utlandsresa (utanför Norden) fattas av Jönköpings Rådhus AB:s ordförande i samråd med andre vice ordförande, efter framställan från dotterbolags VD. Vad gäller VD:s resor lämnas framställan av bolagets ordförande. Elmia AB, Jönköping Airport AB och Destination Jönköping AB omfattas inte av detta direktiv.

Bolagen ska följa av kommunfullmäktige antaget ~~na regler~~ **Program** för kommunal representation. ~~Eventuellt undantag beslutas av bolagets styrelsepresidium.~~

8. Ekonomi

Övergripande ekonomiska och finansiella mål för koncernen beskrivs under avsnitt 6 samt i respektive bolags särskilda ägardirektiv.

8.1 Finansförvaltning

Koncernen Jönköpings Rådhus AB omfattas av kommunfullmäktige fastställda Finansföreskrifter med riktlinjer för riskhantering. Jönköpings Rådhus AB ska samordna all finansförvaltning för koncernen. Bolagens kapitalbehov ska tillgodoses av Jönköpings Rådhus AB genom ”internbankverksamhet”. Bolagen ska vara anslutna till Jönköpings Rådhus AB:s finansiella koncernkonto. Placering av bolagens likviditetsöverskott ombesörjs av Jönköpings Rådhus AB i samråd med berört bolag med iakttagande av bästa koncernnytta.

8.2 Utdelning, koncernbidrag och aktieägartillskott

Beslut om budgeterad utdelning från Jönköpings Rådhus AB till kommunen tas i samband med att kommunens verksamhets- och investeringsplan fastställs. Beslut om utdelning fattas vid Jönköping Rådhus AB:s årsstämma.

Bolagen ska lämna koncernbidrag/utdelning som årligen beslutas av Jönköpings Rådhus AB, efter ställningstagande av kommunfullmäktige. Koncernbidrag som utgör bokslutsregleringar inom koncernen beslutas av Jönköpings Rådhus AB. Koncernbidragen fastställs i samband med att årsredovisningen behandlas vid respektive bolags årsstämma.

Respektive bolag ska varje år disponera resultatet så att det, i förekommande fall, fastställda utdelningskravet i form av koncernbidrag eller utdelning till ägaren kan uppfyllas. I de fall det finns aktieägaravtal, är det avtalet styrande.

8.3 Tidplaner för budget, uppföljning och bokslut

Bolagen ska i budget inför det kommande året i samråd med moderbolaget planera hur det budgeterade resultatet ska disponeras. Bolagen ska medverka i den koncernredovisning som bolagskoncernen respektive kommunkoncernen är skyldig att upprätta, samt avlämna ekonomirapporter, delårsrapporter och årsredovisning på tider som Jönköpings Rådhus AB beslutar.

8.4 Uppföljning

Bolagens styrelse och verkställande direktör ska i förvaltningsberättelsen redovisa hur verksamheten har bedrivits och utvecklats under det gångna året i förhållande till det ändamål som bolagsordningen anger, samt hur måluppfyllelsen har varit vad gäller de mål som finns angivna i ägardirektivet. I den årliga bolagsrapporten sker uppföljning av kontrollplikt, ägardirektiv, kommunens hållbarhetsprogram samt intern styrning och kontroll.

8.5 Övrigt

Bolagen får inte pantsätta aktier eller lämna borgen.

9. Samverkan inom kommunkoncernen och mellan bolagen i koncernen

Bolagen ska i sin verksamhet tillämpa ett helhetstänk inom ~~bolagssfären~~ **kommunkoncernen** för att motverka suboptimering och samordning ska bland annat ske där vinst kan uppstå för bolagen och/eller kommunkoncernen som helhet. Jönköpings Rådhus AB ska tillsammans med dotterbolagen verka för ett totalekonomiskt effektivt resursutnyttjande inom kommunkoncernen. Samverkan inom kommunkoncernen ska stärkas och den samlade kommunkoncernnyttan ska vara vägledande i all verksamhet.

Kommunens kompetens och kunskaper inom områden som finans, juridik, HR, kommunikation och upphandling ska komma bolagen till del. Bolagen ska verka för att verksamhetsutveckling inom exempelvis digitalisering, **service och kommunikation**, HR-området och samhällsplanering sker inom kommunkoncernen.

10. Administrativa rutiner

10.1 Bolagens handlingar

Bolagen ska hålla sina inkomna och upprättade handlingar förvarade och registrerade så att återsökning av handlingarna kan ske enligt 4-5 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) Bolagen ska arkivera sina handlingar enligt arkivlagen (1990:782) och kommunens arkivreglemente. Vad som gäller för kommunens arkivvård ska också tillämpas av bolaget. Tillsyn över arkivvården utövas av kommunens arkivmyndighet (kommunstyrelsen).

När det gäller rutiner för ~~system för~~ dokument och ärendehantering, ~~publiceringsverktyg samt elektronisk arkivering~~ ska bolagen eftersträva en enhetlighet inom kommunkoncernen.

10.2 Utlämnande av allmänna handlingar

Tryckfrihetsförordningens (1949:105) (TF) regler om rätt att ta del av allmän handling hos myndighet gäller även handlingar hos koncernens bolag där kommunen utövar ett bestämmande inflytande. Så är fallet när kommunen äger aktier med mer än hälften av alla röster i bolaget eller har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i bolagets styrelse enligt 2 kap. § 3 OSL. Ovanstående gäller dock endast i den mån hinder inte möter på grund av författningsreglerad sekretess.

Det är styrelsens skyldighet att tillse att organisationen är anpassad för att uppfylla de krav på skyndsam handläggning som uppställs i TF. Respektive bolagsstyrelse för bemyndiga verkställande direktören att fatta beslut om utlämnande av allmän handling. Detta anges lämpligen i VD-instruktionen.

Bolag som genom avtal lämnar över verksamhet till privata utförare ska se till att allmänheten får insyn i nämnda verksamhet, om inte hinder häremot föreligger på grund av sekretess.

10.3 Dataskyddslagstiftning

Dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) gäller i hela EU och har till syfte att skapa en enhetlighet och likvärdig nivå för skyddet av personuppgifter så att det fria flödet av uppgifter inom Europa inte hindras.

Dataskyddsförordningen lämnar utrymme för medlemsländerna att stifta nationella kompletterande lagar inom vissa av dataskyddsförordningens områden. I Sverige heter den nationella regleringen SFS 2018:218 Lag om kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (DSL). DSL är subsidiär i förhållande till avvikande bestämmelser i annan lag eller förordning som reglerar behandling av personuppgifter.

Detta innebär att lagens bestämmelser inte ska tillämpas om det finns avvikande bestämmelser i andra lagar. Det finns en stor mängd sådana bestämmelser i sektorspecifika författningar som främst reglerar hur olika myndigheter får behandla personuppgifter.

Dataskyddsförordningen och dataskyddslagen kompletteras också av bestämmelser i SFS 218:219 Förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, (DSF).

Respektive bolag ska fullgöra sina skyldigheter enligt gällande dataskyddslagstiftning.
Kommunens dataskyddsombud är gemensamt för kommunkoncernen.

Bilaga 1 Aktuella lagparagrafer – urval

Kommunallagen (2017:725)

2 kap. Kommunala angelägenheter

Allmänna befogenheter och lokaliseringsprincipen

1 § Kommuner och regioner får själva ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller regionens område eller deras medlemmar.

Uppgifter som andra ska ha hand om

2 § Kommuner och regioner får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om.

Likställighetsprincipen

3 § Kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Självkostnadsprincipen

6 § Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Stöd till andra näringsverksamheter

8 § Kommuner och regioner får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller regionen.

Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

5 kap. Fullmäktige

Fullmäktiges uppgifter

1 § Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller regionen, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. nämndernas organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda,
7. årsredovisning och ansvarsfrihet,
8. folkomröstning i kommunen eller regionen, och
9. extra val till fullmäktige.

Fullmäktige beslutar också i andra ärenden som anges i denna lag eller i andra författningar.

3 § Fullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare.

I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

6 kap. Styrelsen och övriga nämnder

Uppgifter

1 § Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller regionen är medlem i.

Särskilt om styrelsens uppgifter

9 § Styrelsen ska i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

10 § Styrelsen ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 3-5 §§ är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i de bestämmelserna.

10 kap. Överlämnande av kommunala angelägenheter

Överlämnande

1 § Fullmäktige i kommuner eller regioner får, om det inte i lag eller annan författning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd, besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ.

Om skötseln av angelägenheten innefattar myndighetsutövning, får den lämnas över endast om det finns stöd för det i lag.

Kommunala bolag

Definitioner

2 § Med ett helägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag där kommunen eller regionen direkt eller indirekt innehar samtliga aktier.

Med ett delägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag eller handelsbolag där kommunen eller regionen bestämmer tillsammans med någon annan. *Lag (2019:835)*.

Överlämnande till helägda bolag

3 § Om en kommun eller en region med stöd av 1 § lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. utse samtliga styrelseledamöter,
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i

verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas,

5. utse minst en lekmannarevisor, och

6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

Överlämnande till delägda bolag

4 § Innan skötseln av en kommunal angelägenhet lämnas över till ett delägt kommunalt bolag, ska fullmäktige se till att bolaget blir bundet av de villkor som avses i 3 § i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

I delägda kommunala bolag som inte omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), ska fullmäktige verka för att allmänheten ska ha rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap. tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen.

Lekmannarevisorer

5 § Till lekmannarevisor i hel- eller delägda kommunala bolag ska fullmäktige utse någon av de revisorer som valts enligt 12 kap. 4 §.

Privata utförare

7 § Med en privat utförare avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet enligt 1 §. Med en privat utförare avses inte ett hel- eller delägt kommunalt bolag och inte heller en sådan stiftelse eller förening som avses i 6 §.

8 § När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen eller regionen kontrollera och följa upp verksamheten.

9 § Om en kommun eller en region sluter avtal med en privat utförare, ska kommunen eller regionen genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

11 kap. Ekonomisk förvaltning

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller regionen. Om kommunen eller regionen har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Medelsförvaltningen

2 § Kommuner och regioner ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Budgetens innehåll

5 § Kommuner och regioner ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).

Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Undantag från andra stycket får göras

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt 14 §, eller
2. om det finns synnerliga skäl.

6 § I budgeten ska skattesatsen och anslagen anges. Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges.

Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska då alltid vara periodens första år. Planen ska innehålla sådana finansiella mål som anges i första stycket.

7 § Fullmäktige får besluta att inte anvisa några medel till en nämnd.

Aktiebolagslagen (2005:551)

7 kap. Bolagsstämma

Utövande av aktieägares beslutanderätt i bolaget

1 § Aktieägarnas rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas vid bolagsstämma.

8 kap. Bolagets ledning

Styrelsens uppgifter

Huvuduppgifter

4 § Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

Styrelsen ska fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation.

Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, ska styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Den verkställande direktörens uppgifter

29 § Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.

Den verkställande direktören får dessutom utan styrelsens bemyndigande vidta åtgärder som med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är av ovanligt slag eller av stor betydelse, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. I sådana fall ska styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

Den verkställande direktören ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Generella inskränkningar i ställföreträdares kompetens

41 § Styrelsen eller någon annan ställföreträdare för bolaget får inte företa en rättshandling eller någon annan åtgärd som är ägnad att ge en otillbörlig fördel åt en aktieägare eller någon annan till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare.

En ställföreträdare för bolaget får inte heller följa en anvisning av bolagsstämman eller något annat bolagsorgan, om anvisningen inte gäller därför att den strider mot denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen ställföreträdare för bolaget får inte heller följa en anvisning av bolagsstämman eller något annat bolagsorgan, om anvisningen inte gäller därför att den strider mot denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen.

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

2 kap. Lagens tillämpningsområde

3 § Vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter ska i tillämpliga delar gälla också handlingar hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller regioner utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Sådana bolag, föreningar och stiftelser ska vid tillämpningen av denna lag jämföras med myndigheter.

Kommuner och regioner ska anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande om de ensamma eller tillsammans

1. äger aktier i ett aktiebolag eller andelar i en ekonomisk förening med mer än hälften av samtliga röster i bolaget eller föreningen eller på något annat sätt förfogar över så många röster i bolaget eller föreningen,
2. har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i styrelsen för ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller en stiftelse, eller
3. utgör samtliga obegränsat ansvariga bolagsmän i ett handelsbolag.

Vid tillämpningen av andra stycket 1–3 ska inflytande som utövas av en juridisk person över vilken en kommun eller en region bestämmer på det sätt som anges i de nämnda punkterna anses utövat av kommunen eller regionen.

Första stycket gäller också för handlingar som efter medgivande av en kommun eller en region för viss bestämd tid förvaras hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar eller stiftelser där kommuner eller regioner tidigare har utövat ett rättsligt bestämmande inflytande.

Vad som föreskrivs om kommuner och regioner i första–tredje styckena tillämpas också på kommunalförbund.

4 kap. Allmänna åtgärder för att underlätta sökande efter allmänna handlingar, m.m.

Hantering av allmänna handlingar, m.m.

1 § En myndighet ska ta hänsyn till rätten att ta del av allmänna handlingar när den organiserar hanteringen av sådana handlingar och vid övrig hantering av allmänna handlingar. Myndigheten ska särskilt se till

1. att allmänna handlingar kan lämnas ut med den skyndsamhet som krävs enligt tryckfrihetsförordningen,
2. att allmänna handlingar kan skiljas från andra handlingar,
3. att rätten att ta del av allmänna handlingar enligt tryckfrihetsförordningen säkerställs samtidigt som sekretesskyddet upprätthålls, och
4. att automatiserad behandling av uppgifter hos myndigheten ordnas med beaktande av det intresse som enskilda kan ha av att själva utnyttja tekniska hjälpmedel hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar.

En myndighet ska vidare särskilt beakta

1. att enskilda bör ges goda möjligheter att söka allmänna handlingar,
2. att det bör framgå när uppgifter har tillförts en allmän handling och, om de har ändrats eller gallrats, vid vilken tidpunkt detta har skett, samt
3. att allmänna handlingar inte bör innehålla förkortningar, koder eller liknande som kan försvåra insynen enligt tryckfrihetsförordningen.

Överföring av upptagning för automatiserad behandling i läsbar form i vissa fall

3 § Om en myndighet för handläggning av ett mål eller ärende använder sig av en upptagning för automatiserad behandling, ska upptagningen tillföras handlingarna i målet eller ärendet i läsbar form, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Hänsynen till arkivvården, gallring, m.m.

4 § I arkivlagen (1990:782) finns bl.a. bestämmelser om att hänsyn ska tas till arkivvården vid framställning och registrering av allmänna handlingar, om gallring, överlämnande av arkiv eller annat avhändande av allmänna handlingar samt om arkivmyndigheter och deras uppgifter.

5 kap. Registrering av allmänna handlingar och sekretessmarkering

Registrering av allmänna handlingar

Registreringsskyldighetens omfattning

1 § Allmänna handlingar ska registreras så snart de har kommit in till eller upprättats hos en myndighet, om inte annat följer av andra–fjärde styckena.

Om en myndighet hos en annan myndighet har elektronisk tillgång till en upptagning för automatiserad behandling som är en allmän handling ska handlingen registreras endast av den myndighet som gjort upptagningen tillgänglig för den andra myndigheten.

Handlingar som inte omfattas av sekretess behöver inte registreras om de hålls ordnade så att det utan svårighet kan fastställas om de har kommit in eller upprättats.

Om det är uppenbart att en allmän handling är av ringa betydelse för myndighetens verksamhet, behöver den varken registreras eller hållas ordnad.

2 § Beträffande handlingar som registreras enligt 1 § ska det av registret framgå

1. datum då handlingen kom in eller upprättades,
2. diarienummer eller annan beteckning handlingen fått vid registreringen,
3. i förekommande fall uppgifter om handlingens avsändare eller mottagare, och
4. i korthet vad handlingen rör.

Uppgifter enligt första stycket 3 eller 4 ska utlämnas eller särskiljas om det behövs för att registret i övriga delar ska kunna hållas tillgängligt för allmänheten.

Undantag från registreringsskyldigheten, m.m.

3 § Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela föreskrifter om att handlingar av ett visst slag som finns i betydande omfattning hos en myndighet inte behöver registreras enligt 1 §.

4 § Regeringen får meddela föreskrifter om att 2 § andra stycket inte ska tillämpas på ett visst register, om en tillämpning av det stycket annars skulle omfatta flertalet av handlingarna i registret.

Sekretessmarkering

5 § Om det kan antas att en uppgift i en allmän handling inte får lämnas ut på grund av en bestämmelse om sekretess, får myndigheten markera detta genom att en särskild anteckning (sekretessmarkering) görs på handlingen eller, om handlingen är elektronisk, införs i handlingen eller i det datasystem där den elektroniska handlingen hanteras. Anteckningen ska ange

1. tillämplig sekretessbestämmelse,
2. datum då anteckningen gjordes, och
3. den myndighet som har gjort anteckningen.

Om utlämnande till en enskild av en uppgift i en allmän handling som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet enligt förordning ska prövas endast av en viss myndighet, ska en sekretessmarkering göras så snart som möjligt. Av anteckningen ska det framgå vilken myndighet som ska pröva frågan om utlämnande.

Ellag (1997:857)

7 kap. Kommunala elföretag

1 § En sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen (2017:725) får, trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, utanför kommunens område bedriva

1. produktion av och handel med el samt därmed sammanhängande verksamhet, eller
2. nätverksamhet i geografisk närhet till företagets nätverksamhet inom kommunen i syfte att uppnå en ändamålsenlig nätverksamhet.

Bilaga 2 – Program/Policy som berör alla bolag

Alkohol- och drogpolicy för anställda i Jönköpings kommun

Arbetsmiljöpolicy

Arkivreglemente

Finansföreskrifter med riktlinjer för riskhantering

Gemensam värdegrund och styrande principer för mänskliga rättigheter i Jönköpings kommun.

Internationell strategi för Jönköpings kommun

IT-policy

Kommunprogram för mandatperioden 2023-2026

Mötes- och resepolicy

Policy för hot och våld mot förtroendevalda och anställda i Jönköpings kommun

Policy för kommunikation i Jönköpings kommun

Policy för visselblåsarfunktionen

Program för hållbarhet i Jönköpings kommun 2022-2030

Program för kommunal representation

Program för kommunens inköps- och upphandlingsverksamhet

Program för trygghet och säkerhet 2019-2022

Program för uppföljning av privata utförare

Program mot mutor

Vision 2030 för Jönköpings kommun

Översiktsplan

JÖNKÖPINGS RÅDHUS AB

Särskilt ägardirektiv – June Avfall och Miljö AB

För de bolag som ingår i Jönköpings Rådhus AB-koncernen gäller dokumentet ”Gemensamt ägardirektiv” utfärdat av kommunfullmäktige i Jönköpings kommun 20xx-xx-xx § xx och därefter fastställt av respektive dotterbolags bolagsstämma. För varje bolag finns också ett ”Särskilt ägardirektiv”. Det särskilda ägardirektivet är fastställt av Jönköpings kommun i kommunfullmäktige 20xx-xx-xx §xx och därefter bekräftade på bolagsstämman.

Detta särskilda ägardirektiv är fastställt av kommunfullmäktige i Jönköping, Habo och Mullsjö och därefter bekräftat av June Avfall och Miljö AB på bolagsstämma.

1. Kommunernas motiv för att äga June Avfall och Miljö AB

June Avfall och Miljö AB:s (”Bolagets”) ändamål är att, med iakttagande av kommunala principer såsom likställighets-, lokaliserings och självkostnadsprincipen, för ägarkommunerna tillgodose behovet av miljömässig och kostnadseffektiv insamling, *behandling* samt transport av avfall.

2. Bolagets uppdrag

Bolaget har ägarkommunernas uppdrag att som renhållare svara för kommunernas skyldigheter avseende hanteringen, dvs. insamling, *behandling*, transport och återvinning eller bortskaffande, av det ~~hushållsavfall~~ **kommunala avfall samt annat avfall under kommunalt ansvar**-som uppstår i ägarkommunerna. Till grund för uppdraget ligger den av respektive ägarkommuns kommunfullmäktige beslutade renhållningsordningen bestående av lokala *avfalls*föreskrifter och avfallsplan. Bolaget ska säkerställa en god tillgänglighet gällande hantering av ~~hushållsavfall~~, **kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar**, där sortergårdarna i respektive ägarkommun är en viktig del. Bolaget ska även kunna erbjuda miljö- och resurseffektiv hantering av verksamhetsavfall på affärsmässig grund.

Bolaget ska årligen ta fram förslag på ~~avfallsrenhållning~~ **avfallsrenhållning**staxa som överlämnas till ägarkommunernas kommunfullmäktige för beslut. På motsvarande sätt ska bolaget inför revidering av renhållningsordning ta fram förslag som överlämnas till ägarkommunernas kommunfullmäktige.

Efter förslag till beslut om renhållningsordning och ~~avfallsrenhållning~~ **avfallsrenhållning**staxa tagits i bolagets styrelse ska förslagen tillställas respektive ägarkommuns kommunfullmäktige som beslutar om renhållningsordningen samt ~~avfallsrenhållning~~ **avfallsrenhållning**staxa för avfallsverksamheten.

Arbetet med renhållningsordningen och dess avfallsplan ska följa av Naturvårdsverket framtagna föreskrifter med vägledning för kommunal avfallsplanering samt i övrigt beakta gängse branschpraxis.

Bolaget ska även bistå ägarkommunerna med kvalificerad kompetens inom avfallshantering, fysisk planering samt yttranden, *remissvar*, godkännanden och tillstånd som krävs för verksamheten

enligt gällande författningar samt i övrigt svara för ~~erforderliga kontakter med myndigheter. de åtgärder, avtal, transaktioner och kontakter i förhållande till myndigheter och andra aktörer som krävs för att fullgöra uppdraget. Bolaget ska bistå ägarkommunerna med kompetens kring information om avfallsförebyggande åtgärder till hushållen.~~

3. Mål och riktlinjer

3.1 God ekonomisk hushållning

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning handlar om att kommunerna långsiktigt ska klara av sitt samhällsuppdrag med god kvalitet inom en sund finansiell utveckling.

Styrelsen ansvarar för hur Bolaget avser uppfylla nedanstående mål i det löpande strategi- och planeringsarbetet.

3.2 Verksamhetsmål

Bolagets ska utföra sin verksamhet och tillhandahålla tjänster så att Bolaget långsiktigt bidrar till att främja hållbar utveckling, *cirkulär ekonomi* och tillväxt inom regionen samt utveckla samhälls-, miljö- och kundnytta. Detta innebär konkret följande:

- Aktivt medverka till att uppnå ägarkommunernas övergripande mål och visioner samt bidra till att uppnå såväl EU:s som nationella miljömål.
- Aktivt arbeta enligt EU:s avfallstrappa. Att förebygga, återanvända, återvinna, energiåtervinning och deponera avfall ska prioriteras i nämnd ordning.
- Vara drivande i arbetet med att genomföra ägarkommunernas avfallsplan samt initiera erforderliga förändringar och uppdateringar av ägarkommunernas renhållningsföreskrifter och avfallsplaner.
- Främja, stödja och utveckla medborgarnas kunskaper och kompetens kring avfallshantering för att skapa ett hållbart samhälle.
- Aktivt verka för lokal biogasproduktion för behandling av mat och strukturmateriäl.
- *Verka för en förbättrad utsortering av plast för att minska CO²-utsläpp vid förbränning.*

3.3 Finansiella mål

Bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom taxor och avgifter. I den del av Bolagets verksamhet som ska bedrivas på affärsmässig grund ska intäkterna överstiga kostnaderna. Därutöver ska Bolaget finansieras av befintligt eget kapital och upptagning av lån via Jönköpings Rådhus AB:s internbankverksamhet. Om ytterligare behov av finansiering uppstår krävs en kapitaltäckning från ägarkommunerna.

3.4 Direktiv och program

Inom Jönköpings kommunkoncern finns ett antal olika direktiv och program antagna av Jönköpings kommuns kommunfullmäktige som samtliga av Jönköpings Rådhus AB-koncernens verksamheter ska förhålla sig till. Alla bolag inom Jönköpings Rådhus AB-koncernen oavsett helägt eller delägt ska arbeta aktivt med dessa direktiv och program, kunna redovisa och förhålla sig till dessa vid planering, framtagande av strategier och verksamhetsutövning.

Förutom de direktiv och program som är gemensamma och som återfinns i det gemensamma ägardirektivet har bolaget att förhålla sig till de direktiv och program som berör bolaget och som återfinns i bilaga till detta ägardirektiv.

Ett urval av programmen är:

- ~~Vision 2030 för Jönköpings kommun, fastslaget av kommunfullmäktige 2018-02-22 § 41~~
- ~~Kommunprogrammet för mandatperioden 2019-2022, fastslaget av kommunfullmäktige 2019-04-25 § 86~~
- ~~Program för hållbar utveckling~~
- ~~Program för hållbar utveckling – miljö, fastslaget av kommunfullmäktige 2019-01-31 § 7~~
- ~~Program för social hållbarhet, (under framtagande)~~
- ~~Aktuell Verksamhets- och investeringsplan~~
- ~~Program för kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet (under framtagande)~~

Ytterligare information om vilka direktiv och program som verksamheten ska förhålla sig till återfinns i det Gemensamma ägardirektivet.

3.5 Samverkan och samarbete

Samverkan inom Jönköpings kommunkoncern, det vill säga både bolagen emellan, men också mellan förvaltning, nämnder och bolag ska ytterligare stärkas. Bolaget förväntas bidra till samverkan och ett utökat samarbete så att både kompetens och utrustning kan tas tillvara och nyttjas mer resurseffektivt för största möjliga koncernnytta.

Bolaget ska vidare arbeta för att regional samverkan *med andra avfallsbolag* utvecklas och ansvara för att identifiera behov av avtal mellan bolag och kommuner och dess koncern i frågor av gemensamt intresse.

4. Uppföljning

Uppföljning av hur Bolaget arbetar med mål och riktlinjer (under punkt 3) ska ske i den bolagsrapport som ska redovisas till Jönköpings Rådhus AB. Samtliga mål och riktlinjer ska då redovisas och ske enligt den mall som tillhandahålls av Jönköpings Rådhus AB. Styrelsen och vd i Bolaget ansvarar för hur Bolaget avser uppfylla målen i det löpande strategi- och planeringsarbetet.

5. Frågor som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

Bolaget ska enligt det Gemensamma ägardirektivet se till att Jönköpings Rådhus AB bereds möjlighet att ta ställning i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Som frågor av principiell beskaffenhet betraktas:

- *Enskilda* investeringar (*ej reinvesteringar inom befintligt anläggningsbestånd*) som överstiger 25 30 mnkr.
- Överlåtelse av befintliga aktier i bolaget med anledning av nytillkommande ägare.
- Nyemission med anledning av nytillkommande ägare.
- Åtgärder som innebär ny eller ändrad inriktning av verksamheten inom Bolaget.

Bilaga

Program/Policy som särskilt berör June Avfall

Kommunalt bostadsförsörjningsprogram 2021-2026

Program för anpassningar till klimatförändringar

Renhållningsordning för Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner

Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare, etapp 1 centrala tätorten

Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare, etapp 2 mindre tätorter och landsbygd

§ 7 Svar på motion om mensskydd på toaletter

Diarienummer KS23/80

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen. Finansiering på 40 000 kronor sker via tilläggsanslag till tekniska förvaltningen. En utvärdering ska göras efter ett år.

Beskrivning av ärendet

Lena Danås (V) har lämnat in en motion i vilken hon föreslår att mensskydd tillhandahålls på högstadiets toaletter och att kommunens offentliga toaletter menssäkras. Med en menssäkrad toalett menar motionären att den ska tillhandahålla mensskydd, papperskorg och handfat med tvål. Motionären skriver att nästan varannan person har ibland mens, men trots detta är mensskydd inte självklara på toaletter som toalettppapper och menar att genom att normalisera in mensskydd i toalettmiljön krossas tabun och tillgängligheten ökas.

Kommunen har toaletter som är tillgängliga för allmänheten på biblioteket, i kommunhuset och i sporthallen under dessas öppettider, vid rastplatsen i Fiskebäck samt vid de offentliga badplatserna i Domsand, Baskarp och Furusjö. De vid rastplatsen och badplatserna är dock bara öppna vår och sommar.

Kommunledningsförvaltningen har haft kontakt med två leverantörer av mensskyddsdispenser med tidslås. Tidslåset motverkar svinn och innebär att endast ett mensskydd kan matas ut åt gången, därefter dröjer det en stund innan nästa mensskydd kan matas ut. Båda leverantörerna är överens om att när dispensrarna är nya kan det gå åt lite mer mensskydd (nyhetens behag) men därefter stabiliseras behovet och de ser inte att samtliga flickor använder skolans mensskydd istället för sina egna. Många vill istället använda menskopp, menstrosor eller sitt eget favoritmärke och det skolan tillhandahåller blir för de flesta något man tar till när man har glömt skydd eller mensen kommer oväntat, även om användningen givetvis kan variera från person till person.

Den vanligaste lösningen är att dispensrarna leasas och att kommunen prenumererar på mensskydd, men det går även att köpa ut dispensern och fylla på med mensskydd av andra märken.

Kommunledningsförvaltningen har räknat på att kommunen leasar 11 dispenserar, en till varje mellanstadieskola, två till högstadiet, en till biblioteket, en till sporthallen och en till Habo Arena. Leverantörerna har gjort en uppskattning över hur mycket som behöver fyllas på. På mellanstadiet kan det handla om en gång i halvåret och på vissa skolor inte ens en gång om året, medan de på högstadiet behöver fyllas på var tredje månad.

Priset för 11 dispenserar inklusive abonnemang på mensskydd ligger på ungefär 40 000 kronor per år. I detta pris ingår i snitt 4300 mensskydd.

Efter diskussion enas kommunstyrelsen om att ta bort ordet max i beslutsformuleringen samt lägga till att en utvärdering ska göras efter ett år. Kommunstyrelsen vill även att det till kommunfullmäktiges sammanträde förtydligas om kostnaden för installation av dispenser ingår i den beräknade summan 40 000 kronor.

Kommunstyrelsens behandling

Gunnar Pettersson (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag med justeringen att ordet max tas bort samt att en utvärdering görs inom ett år.

Även Petra Mattlin (S) och Anders Andersson (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag med föreslagen justering.

Förtydligande installationskostnader för mensskyddsdispenser

I den beräknade kostnaden om ca 40 000 kronor ingår ej installation. Kommunledningsförvaltningen har varit i kontakt med de båda leverantörerna som tidigare har kontaktats och båda erbjuder installation till ett timpris mellan 770-990 kr. Det vanligaste verkar dock vara att kunden själv monterar skåpen på väggen, och i så fall tillkommer endast kostnad för arbetstid för den inom vår egen organisation som ska göra detta.

Det behövs inte någon extern strömförsörjning till skåpen. Det ena typen av skåp drivs med fyra AA-batterier som behöver bytas ungefär var tredje år. Den andra typen drivs helt utan ström med mekaniskt tidslås.

Frida Wahlund
Kansli- och kommunikationschef

Mensskydd på toaletter för säkerhets skull

Motion till Habo Kommunfullmäktige

Om det brinner finns det brandsläckare. Om du skär dig finns det plåster. Om du får din mens så finns det ...ja just, ingenting.

Nästan varannan person har ibland mens. Trots det är mensskydd inte lika självklara på toaletter som toapapper. Det är nu hög tid att ändra på det.

I november 2020 beslutade det skotska parlamentet enhälligt att införa gratis mensskydd till landets kvinnor. I både England och Nya Zeeland har man beslutat att införa gratis mensskydd till skolelever.

Nyligen beslöt barn- och utbildningsnämnden i Jönköping att sätta upp minst två behållare med tamponger och bindor på varje högstadieskola i kommunen.

Inte bara skolornas toaletter bör få tillgång till mensskydd utan kommunens samtliga offentliga toaletter bör menssäkras. (En menssäkrad toalett tillhandahåller mensskydd, papperskorg och handfat med tvål.)

Forshaga kommun har menssäkrat toaletterna på biblioteket, simhallen, sporthallarna och ungdomsgården. Detta för att öka tryggheten på sina mötesplatser enligt hemsidan.

Genom att tillsammans normalisera in mensskydd i toalettmiljön krossar vi tabun och ökar tillgängligheten.

Vänsterpartiet föreslår i denna motion:

att mensskydd tillhandahålls på högstadiets toaletter.

att kommunens offentliga toaletter menssäkras.

Habo 1/2 2023

Lena Danås
Vänsterpartiet Habo

Lämna in medborgarförslag**✓ 1. Inlämnat av**

Inlämnat av	
För- och efternamn [REDACTED]	
Adress [REDACTED]	Postnummer och ort [REDACTED]
Telefon [REDACTED]	E-postadress [REDACTED]
Notifieringar E-post	

✓ 2. Förslag

Rubrik på medborgarförslaget Sänkt hastighet vid förskola
Ditt förslag Vid Storgatan i Furusjö har man sedan lång tid förlagt en förskola. Förskolan är idag full med barn tack vare mycket nyinflyttade familjer till byn. På Storgatan åker mycket trafik fram och tillbaka. Medborgarförslaget är att sänka hastigheten till 30 km/ förbi skolans gränsande till vägen alternativt bygga ett farthinder. Även om jag personligen inte känner till att någon olycka skett där, så är många boende här oroliga för att man väntar för länge med att göra något åt trafikläget på Storgatan. Idag är hastigheten 40 km /h. Detta efterföljs dock väldigt sällan av de förbipasserande. Den bästa lösningen vore därför att överväga ett farthinder av typen "fartgupp".
Förslag till beslut Se till barn och övriga gångtrafikanter bästa säkerhet och finansiera ett fartgupp intill förskolan på Storgatan i Furusjö.